

JOŽE SMOLE – PREDSEDNIK MK ZKS O AKTUALNIH VPRAŠANJH

Razpravljati tudi o pobudah občanov

Uredništvo Dogovorov – glasila OK SZDL Ljubljana Center je objavilo razgovor z Jožetom Smoletom – predsednikom MK ZKS. Povzemamo nekaj misli.

O gospodarskih ukrepih

»V prvo skupino sodijo ukrepi, ki urejajo tisto, kar bi moralo biti že zdavnaj urejeno. Tu mislim na menjavo valut. Ta ukrep so Ljubljanci ugodno sprejeli, saj so vsi pošteni občani vedeli, da gre za anomalije, da se devize menjavajo in pretakajo pod roko. Nobena država na svetu ne dovoli kaj takega.«

Druga vrsta ukrepov spodbuja večji izvoz. Ugodno so jo sprejeli zlasti delavci v združenem delu, ob tem pa so jasno izrazili željo, naj ne bi ostalo le pri devalvaciji dinarja, ampak naj bi sprejeli sistemske rešitve, ki bi dohodkovno spodbujale delovne organizacije za izvoz.

V tretjo vrsto sodijo restriktivni ukrepi. Tiste, ki spodbujajo k varčevanju, so Ljubljanci sprejeli z razumevanjem. Določen dvom izražajo ob omejitvah, kot so na primer bencinski boni. Zelo velika kritika pa je na polog za prehod čez mejo. »Velika večina Ljubljancev ocenjuje, da je to v nasprotju z načelom o odprtosti meje. Takšen ukrep je lahko le začasen, potrebne pa so sistemske rešitve«, je dejal Jože Smole.

Pripravljenost ljudi je velika

V delovnih kolektivih si prizadevajo, da bi boljše delali, da bi uporabljali čimveč domačih surovin, da bi zmanjšali uvoz. Delovni ljudje in občani so pripravljeno tvorno sodelovati in se tudi odpovedati marsičemu, s pogojem, da imajo pred seboj jasno perspektivo.

»Perspektiva pa ni v padcu standarda in v praznih policah. To je le kratkotrajna, nujna faza na poti do večjih ugodnosti. Občani so



strpni in ne zahtevajo luksuza. Ogorčeni pa so, če manjka osnovnih dobrin, kot so olje, meso, pralni praški in podobno. Normalno preskrbo moramo zagotoviti kljub vsem težavam.«

Zaposlovanje mladih je razrešljivo

Nezaposlenost ima lahko za mladega človeka zelo težke posledice. Zaposlovanje mladih lahko rešimo predvsem z razvojem obrti in drugih terciarnih dejavnosti. V razvitih državah je večina ljudi zaposlenih v terciarnih dejavnostih. Pri nas imalo celo spalna naselja, kjer ni nobenega servisa. Prositi in moledovati moramo, če se nam kaj pokvari.

Terciarni dejavnosti lahko razvijamo

Odrpri bi nova delovna mesta in skrajno omejili možnost šušmarjenja. Zadeva pa se ne premakne z mrtve točke. Veliko prošelj leži v občinah. O tem vprašanju bomo spregovorili tudi na tematski konferenci ZK v Ljubljani. Pozabljamo, da so v obrti tudi velike izvozne možnosti, da je vrsta izdelkov, denimo suha roba, ki jih v drugih državah ne izdelujejo, pri nas pa je tradicija v tem pogledu še zelo živa.

»Pri nas je davčna politika še vedno premalo izdelana. Nismo se še navadili, da bi občana, ki se začne ukvarjati z neko dejavnostjo, pustili pri miru leto ali dve. V tem času naj bi vpeljal obrt, potem pa naj bi začel plačevati obveznosti.«

O izvozu

Zaradi izvoznih usmeritev in pa pod vplivom splošnih nalog bo treba napraviti določene preusmeritve. Izvozna usmeritev je že pripeljala do novih programov v delovnih organizacijah. Po drugi strani pa naša proizvodna sredstva še zdaleč niso izkoriščena. Doseči moramo, da bodo naše tovarne in draga oprema v njih izkoriščeni 100-odstotno. »Vsakdo lahko prispeva svoj delež na področju izvoza, pa čeprav ni neposredni izvoznik.«

O nalogah komunistov

Treba je ugotoviti vlogo delegatskega sistema tudi na ravni krajevne samouprave. Tu mora biti zlasti dejavna zveza komunistov. »Pri tem pa ne mislim le na komuniste, ki so organizacijsko povezani v krajevnih skupnostih, ampak predvsem tiste, ki so povezani v svojih delovnih organizacijah. Običajno se ti komunisti ne čutijo dolžne, da bi delovali tudi v svoji krajevni skupnosti. To je šibka točka naše dejavnosti in o tem bomo spregovorili tudi na januarski seji naše konference. Osnovna organizacija ZK v delovni organizaciji bo morala zavezati komuniste, da tvorno delujejo tudi na ravni krajevne skupnosti. Zdaj pa se dogaja, da gre mimo ZK

vrsta življenjsko pomembnih vprašanj, kot so na primer varstvo okolja, medčloveški odnosi in podobno. ZK se ne more ukvarjati izključno z ekonomskimi vprašanji.«

O informiranju

»Brez vsestranske in objektivne informacije od ravni krajevne skupnosti do federacije delegatski sistem ne more delovati. Pomanjkljivo obveščanje je še vedno naša šibka točka.«

Večkrat se sprašujemo, kdo je kriv za današnji položaj? Lahko trdimo, da je zelo velik del krivde na tistih, ki so prikrivali velike zadolžitve doma in v tujini. Če bi delovni ljudje in občani pravočasno vedeli za to zadolževanje in za posledice, ki jih prinaša, bi se brez dvoma znali pravočasno organizirati in preprečiti, da bi prišlo do stanja, kakršno imamo danes.«

Se vedno ne moremo biti zadovoljni. V nekaterih delovnih organizacijah se na primer še vedno dogaja, da dajejo delavcem informacije po žličkah. Poslovodne strukture odločajo o tem, kaj delavec sme in kaj ne sme izvedeti. Podobno je tudi v posameznih krajevnih skupnostih...«

O občinskih glasilih

»Občinska glasila so opravila veliko delo. Še bolj kot doslej naj bi objavljala vse podatke, ki zanimajo delovne ljudi in občane. Bistvena je informacija o aktualnih dogodkih, nujna pa je tudi širša in kritična izmenjava mnenj.«

Normalno je, da prihaja čimveč pobud iz baze in tudi v tem pogledu lahko odigrajo občinska glasila pomembno vlogo. Predlagatelji raznih zadev za obravnavo v občinskih skupščinah naj ne bi bili samo občinski izvršni sveti; med predlagatelji naj se najdejo tudi občani, skratka baza. Delegatska vprašanja so samo ena od oblik povezave delegatske baze. Delegatska vprašanja so samo ena od oblik povezave delegatske baze z občinskimi skupščinami. Doseči moramo, da bodo skupščine posvetile posebne točke razpravi o pobudah občanov«, je dejal Jože Smole.

KOMITE OK ZKS

Preskromna sredstva vplivajo na kvaliteto

Za aktiviranje komunistov na področju znanstveno-raziskovalnega dela je CK ZKS v novembru 1982 organiziral posvet z izvršnimi sekretarji občinskih in mestnih konferenc ZKS, zadolženimi za delovanje ZK v znanstveno-raziskovalnem delu. Posvet je določil vrsto aktualnih nalog komunistov pri izvajanju stabilizacijske politike v znanstveno-raziskovalnem delu.

Občinski komite ZKS se je z izvedbo zastavljenih nalog aktivno vključil. Pripravil je oceno o stanju znanstveno-raziskovalnega dela in razvoju dejavnosti v občini, skupaj z oddelkom za družbeno planiranje IS Sob in Občinsko raziskovalno skupnostjo.

Dejstvo je, da je v naši občini skoncentrirana večina znanstveno-raziskovalnega potenciala mesta Ljubljane, prav zato je bilo toliko lažje oceniti problematiko, s katero se srečujejo raziskovalne organizacije.

Znano je, da sredstva za znanstveno-raziskovalno delo niso v skladu s potrebami razvoja proizvodnih sil v naši družbi, pa tudi ne z razvojem znanosti, raziskovalnega dela in tehnologije v svetu. Okrog 80 odstotkov sredstev za znanstvene raziskave prispeva združeno delo neposredno, ostalo pa se združuje v raziskovalnih skupnostih. Ta neposredna sredstva iz družbenega dela pa so razdrobljena in ne zagotavljajo dolgoročne usmeritve znanstveno-raziskovalne dejavnosti. Pomanjkanje sredstev se odraža tudi v negativni selekciji kadrov, v slabši starostni strukturi in predvsem v slabšanju kvalitete znanstveno-raziskovalnega dela. Stanje z zunanjo likvidnostjo in zmanjšanjem investicij se močno odraža v raziskovalni opremi in prostorih za znanstveno raziskovalno delo ter pri nabavi tuje znanstvene literature. Vpliv raziskovalnih organizacij na plane združenega dela je majhen, možnosti sodelovanja raziskovalnih organizacij pri velikih projektih pa so slabe, tako da raziskovalnim organizacijam pri uvajanju tehnologije trenutno ostaja predvsem organiziranje male proizvodnje.

V združenem delu naše občine je nekaj večjih OZD (Ilirije-Vedrog, Iskra), ki imajo svoje raziskovalne enote, druge pa imajo le strokovnjake, ki se ukvarjajo z razvojem proizvodnje in niso registrirani kot raziskovalci. Razen redkih izjem, gospodarske organizacije še ne ocenjujejo deleža znanja v svojih proizvodih. OZD niso preveč navdušene za združevanje dela in sredstev na višjem nivoju za financiranje razvoja, močno je namreč prisotna miselnost, da gospodarstvo že dovolj daje za znanstveno-raziskovalno delo.

Premalo obojestranske iniciative

Iz te ocene pa seveda ne smemo imeti občutka, da znanstvenoraziskovalne organizacije storijo vse, kar je v njihovih močeh, združeno delo pa, da nima posluha zanje. Komite je namreč menil, da bi morale biti znanstveno-raziskovalne organizacije mnogo bolj kot doslej iniciativne, se povezati z OZD in jim ponuditi svoje programe, ne pa, da samo čakajo, kdaj jih bo združeno delo potrebovalo in jih poklicalo na pomoč. Znanstveno-raziskovalne organizacije morajo namreč bolj kot združeno delo videti perspektive razvoja posameznih področij. Problem nepovezanosti raziskovalnih organizacij ni tako velik kot bi lahko na prvi pogled ugotovili, saj sektorske povezave, čeprav ne povsod, obstajajo.

Da pa bi bilo znotraj raziskovalnih organizacij, pa tudi pri povezovanju le-teh z združenim delom manj problemov oziroma zastojev, bi morali biti bolj kot doslej aktivni komunisti raziskovalnih institucij, osnovne organizacije ZK bi morale bolj skrbeti za idejnost v svojih vrstah in temu primerno tudi opredeliti svoje naloge. Premalo so namreč opredeljene notranje naloge komunistov pri organiziranju, samoupravljanju, pri povezovanju z združenim delom. Odraz slabega dela oziroma sploh nedela komunistov je tudi nič kaj zavidljivo samoupravljanje v znanstveno raziskovalnih organizacijah.

NINA ČOŽ

IZ SIS ZA RAZISKOVANJE

Z raziskavami pretehtana proizvodnja

Pred izvajalce raziskovalnega dela se danes zelo poudarjeno postavlja zahteva še intenzivnejšega in kvalitetnejšega razvoja raziskovalnega dela in prenosa raziskav v delovno prakso. Dosežki znanosti morajo postati nujen sestavni del gospodarjenja, planiranja in realizacije planov, izboljšanja pogojev in načina življenja in dela ljudi. Znanstveno raziskovalno delo bi moralo še hitreje dajati odgovore tudi na mnoga vprašanja objektivizacije ciljev, deležev in prispevka družbenih dejavnosti v sistem družbene reprodukcije, razvoja samoupravne socialistične poti posameznih dejavnosti, izboljšanja kvalitete dela, humanizacije odnosov in še bi lahko naštevali.

Za večjo gospodarsko rast

S predsednico skupščine občinske raziskovalne skupnosti, Marjanco Webrovo, smo se pogovarjali o nalogah, ki nas na tem področju še čakajo oziroma, ki so trenutno najpomembnejše.

»Naloge raziskovalne skupnosti so opredeljene že s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi te skupnosti. Bistvene naloge pa so predvsem v pospeševanju tistega raziskovalnega dela, ki neposredno sodeluje pri razreševanju problemov gospodarjenja in drugih dejavnosti vsakodnevnega življenja in dela. Gre predvsem za doseganje večje gospodarske rasti in družbenega standarda«, je povedala naša sogovornica.

V naši občini ima sedež veliko število raziskovalnih dejavnosti, kar se vsekakor odraža na samem delu razi-

skovalne skupnosti občine. Pričakovali bi, da bomo vsled tega tudi v samem razvoju visoko na lestvici razvitih, pa žal, kot vemo vsi, ni tako. Planiranje razvoja in proizvodnje se z znanostjo, z raziskovalci, enostavno ne srečata dovolj zgodaj ali pa pogosto hitita vsaka po svoje.

Marjanca Webrova o tem meni:

»Mislim, da v preteklosti nismo dovolj angažirali raziskovalcev v razreševanje problemov, ki so se pojavljali v dosedanjem razvoju, pa tudi nismo izkoristili vseh možnosti za pridobivanje predlogov ob oblikovanju razvojnih zasnov.«

Poudarek pridelovanju hrane

Kakšne so torej konkretne naloge občinske raziskovalne skupnosti v prihodnje?

»Ena osnovnih nalog je razvijanje in pospeševanje pretoka rezultatov raziskovalnega dela, idejnih predlogov in stališč delavcev v raziskovalnih organizacijah oziroma dejavnosti k uporabnikom na področju ožje in širše družbene skupnosti. Druga bistvena naloga je pospeševanje raziskovalnega dela tudi v okviru posameznih organizacij združenega dela v naši občini. V okviru razpoložljivih finančnih sredstev, ki pa so le bolj simbolična, smo že v tem letu pospeševali raziskave na področju pridelovanja hrane in razvoja kmetijstva. To je za našo občino zlasti pomembno glede na to, da razpolagamo z velikimi kmetijskimi površinami, odprto pa je tudi še vprašanje izkoriščanja ljubljanskega barja. Prav tako je pomembno področje energije oziroma njene racionalne rabe. Pri nalogah obeh področij moramo stremeti k temu, da bi bilo vanje vključenih čimveč raziskovalnih organizacij tako občine, mesta kot tudi regije.«

Kaj pa neposredno povezovanje znanosti s proizvodnjo?

»V letošnje razvojne programe želimo neposredno vključiti tudi uporabnike, tokrat Ilirije-Vedrog z delom njenega razvojnega programa.«

Prizadevali pa si bomo tudi, da bi bilo takšnih neposrednih povezav z gospodarstvom v bodoče več, saj imamo tudi na področju naše občine vrsto organizacij združenega dela, ki imajo vse pogoje za hitrejšo uveljavljanje raziskovalnega dela v praksi. Njihovim proizvodnim programom bi to namreč omogočilo tudi hitrejšo vključevanje v mednarodno delitev dela, ki bo temeljila na izvozu lastnega znanja oziroma njegovih opredmetenih rezultatov.«

Odrptih problemov v občinski raziskovalni skupnosti je sicer še veliko, izmed vseh, ki jih je naša sogovornica izpostavila naj omenimo le, da inovacijska dejavnost v programu še nima ustreznih vlog in da pristopamo k pospeševanju pozitivnega odnosa mladih do raziskovalnega dela in njihovega zanimanja zanj, za kar pa bodo morale več pozornosti posvetiti in nameniti tudi šole s svojimi izobraževalnimi programi in krožki.

NINA ČOŽ

